

УДК 336.71

Пітел Н.С.

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності

Джумадурдієв Агадурди

здобувач вищої освіти на другому (магістерському) рівні
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ЯК СКЛАДОВОЮ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Фінансова безпека є одним із ключових елементів сталого розвитку економічних систем, адже саме від її забезпечення залежить стабільність економіки, ефективність управління ресурсами та здатність адаптуватися до зовнішніх і внутрішніх викликів. У сучасному глобалізованому світі економічні системи стикаються зі значними ризиками, пов'язаними з фінансовими кризами, нестабільністю ринків, впливом інфляційних процесів та коливаннями валютних курсів. Тому питання управління фінансовою безпекою стає надзвичайно актуальним як для окремих підприємств, так і для держави в цілому [1, с. 111].

На наш погляд, сталий розвиток передбачає гармонійне поєднання економічних, соціальних та екологічних інтересів, що є неможливим без ефективного управління фінансовими ресурсами та мінімізації фінансових ризиків. У цьому контексті управління фінансовою безпекою виступає не лише засобом забезпечення економічної стабільності, а й інструментом досягнення стратегічних цілей розвитку. У сучасному світі, де національні економіки інтегровані у глобальні фінансові процеси, загрози фінансово-економічній безпеці стають дедалі більшою проблемою для держав, підприємств та суспільства в цілому (рис. 1).

Рисунок 1 – Бар'єри на шляху до сталого розвитку: ключові загрози фінансово-економічній безпеці

Джерело: узагальнено авторами

Зазначені на рис. 1 загрози мають багатовекторний характер і включають макроекономічні ризики, фінансову нестабільність, політичну та регуляторну непередбачуваність, соціальні виклики, а також вплив глобальних кризових явищ. Розуміємо, що ігнорування або недооцінка вищезазначених проблем можуть призвести до значних економічних втрат, зниження рівня життя населення та підриву довіри до інституцій, що ускладнює досягнення сталого розвитку тощо.

Для подолання бар'єрів на шляху до сталого розвитку, що виникають через загрози фінансово-економічній безпеці, необхідно впроваджувати комплексні підходи, які охоплюють всі рівні управління – від державного до корпоративного.

На державному рівні доцільно розробляти національні стратегії фінансово-економічної безпеки, інтегровані у програми сталого розвитку, забезпечувати прозорість економічної політики, стабільність регуляторного середовища та впроваджувати ефективні механізми антикризового управління.

На макроекономічному рівні важливо підтримувати стабільність монетарної політики, знижувати залежність від зовнішнього фінансування, розробляти механізми протидії економічній циклічності та стимулювати довгострокові інвестиції. Для зміцнення фінансової безпеки підприємств доцільно впроваджувати сучасні інструменти ризик-менеджменту, зменшувати залежність від зовнішнього капіталу через розвиток венчурного фінансування та краудфандингу, а також забезпечувати доступ до освітніх програм з фінансової грамотності. Інноваційні підходи у фінансово-економічному управлінні, такі як впровадження цифрових технологій, розвиток кібербезпеки та інвестиції у наукові розробки, сприятимуть підвищенню ефективності управління ризиками.

У контексті глобальних викликів важливо посилювати міжнародну співпрацю, адаптуватися до стандартів фінансової прозорості та розширювати взаємодію з міжнародними фінансовими інституціями. Інтеграція екологічних та соціальних аспектів у фінансово-економічне планування, зокрема підтримка "зелених" ініціатив, пільгове кредитування та принципи соціальної відповідальності, сприятимуть зменшенню нерівності, підвищенню соціальної згуртованості та прозорості у реалізації проєктів. Впровадження таких заходів дозволить не лише зміцнити економічну стабільність, а й забезпечити довготривалий сталий розвиток [2, с. 96].

З точки зору міжнародної економічної інтеграції, посилення міждержавної кооперації передбачає активну участь у діяльності міжнародних фінансових організацій, гармонізацію національних нормативів із загальноприйнятими міжнародними стандартами та укладання двосторонніх і багатосторонніх угод про економічне співробітництво.

Зазначений підхід сприяє трансферу знань і технологій через обмін найкращими практиками та впровадження інноваційних рішень; забезпечує глобальну стабільність завдяки колективному реагуванню на спільні виклики та формуванню інтегрованого економічного простору; сприяє реалізації спільних проєктів, включаючи розробку й впровадження міжнародних ініціатив у сфері сталого розвитку та охорони довкілля, зокрема «зелених» проєктів; зміцнює довіру та формує атмосферу взаєморозуміння і партнерства між державами; створює умови для збалансованого економічного зростання з урахуванням соціальних і екологічних аспектів, що є основою сталого розвитку тощо.

В цілому, активна міжнародна співпраця є каталізатором економічного прогресу, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності країн та забезпеченню сталого розвитку на глобальному рівні.

Література:

1. Ткаченко О., Єрмілов Р., Чернуха О. Фінансово-економічна безпека як складова системи управління підприємством. *Сталий розвиток економіки*. 2024. №4 (51). С. 110-115. URL: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-51-15>
2. Чорна І.М. Цифрові технології у забезпеченні фінансової безпеки. *Журнал економічних досліджень*. 2022. № 4(6). С. 87-99.